

- Ганич, Олійник 1985: Ганич, Д. І., Олійник, І. С. Словник лінгвістичних термінів [Текст] / Д.І. Ганич, І.С. Олійник [під ред. Д. І Ганич]. – К.: Вища школа, 1985. – 360 с.
- Горский 1991: Горский, Д. П. Краткий словарь по логике [Текст] / Д. П. Горский, А.А. Ивин, А.Л. Никифоров [под ред. Д. П. Горского]. – М.: Просвещение, 1991. – 208 с. – ISBN 5-09-001060-9.
- Ивин 1997: Ивин, А. А. Словарь по логике [Текст] / А. А. Ивин, А.Л. Никифоров [под ред. А. А. Ивина]. – М.: Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 1997. – 384 с. – ISBN 5-691-00099-3.
- Кривонос 1986: Кривонос, А. Т. «Лингвистика текста» и исследование взаимоотношения языка и мышления [Текст] / А. Т. Кривонос // Вопросы языкознания. – 1986. – № 6. – С. 23–37. – Библиогр.: с. 37.
- Попов 1956: Попов, П. С. Суждение [Текст] / П. С. Попов. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1956. – 141 с.
- Селіванова 2006: Селіванова, О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія [Текст] / Селіванова О.О. – Полтава: Довкілля – К, 2006. – 716 с. – ISBN 966-8791-00-2.
- Сусов 2006: Сусов, И. П. Лингвистическая прагматика: учеб. пособие [для студ., магистрант., аспирант.] [Електронний ресурс] / И.П. Сусов. – Тверь: Восток – Запад, 2006. – 272 с. – Режим доступа: <http://homepages.tversu.ru/~ips/Pragma.html>. – Назва з екрана.
- Остин 1986: Остин, Дж. Теория речевых актов [Текст] / Новое в зарубежной лингвистике [под ред. Б.Ю. Городецкого]. – М.: Прогресс, 1986. – С. 167-196.
- Українська мова: енциклопедія 2007: Українська мова: енциклопедія [Текст] / В.М. Русанівський, О.О. Тараненко, М.П. Зяблюк (ред. колегія). – 3-тє вид., зі змінами і доп. – К.: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2007. – 856 с. – ISBN 978-966-74943-4.

Рассмотрено понятие «вопрос» на логико-семантическом, грамматическом и коммуникативном уровнях в соотношении с понятиями «суждение» и «высказывание». Определены структурно-функциональные особенности вопроса.

Ключевые слова: суждение, высказывание, вопрос, вопросительное предложение. интеррогатив.

The article deals with the notion of «the question» on logic-semantic, grammatical and communicative levels in correspondence with the notions «judgment» and «utterance». The structural and functional peculiarities at the question have been analysed.

Keywords: judgment, utterance, question, interrogative.

Надійшла до редакції 19 січня 2010 року.

Марина Балко

ББК Ш12=411.4*220

УДК 81'367.4

ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ СТРУКТУРНИХ СХЕМ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У статті розглядаються особливості побудови структурних схем словосполучень сучасної української мови. Автор обґрунтовує оптимальність методу побудови структурних схем для опису структури словосполучень.

Ключові слова: словосполучення, структурна схема словосполучення, синтаксичний зв'язок, лексико-граматичний клас слів, порядок слів.

Питання опису структури вільних словосполучень уже неодноразово ставало предметом розгляду дослідників (пор. праці В.А. Белошапкової, І.Р. Вихованця, А.П. Загнітка, О.С. Мельничука, Т.Н. Молошної, М.М. Прокоповича, О.С. Скоблікової, Г.М. Удовиченка, К.Ф. Шульжука та ін.). Незаперечним є той факт, що словосполучення характеризується певною формальною та смисловою єдністю компонентів, тобто будується за певним зразком та має граматичне значення.

Мета пропонованої статті – охарактеризувати метод побудови структурних схем як оптимальний метод для опису структури словосполучень. Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань: 1) розглянути поняття структурної схеми словосполучення; 2) охарактеризувати її складові; 3) описати деякі структурні схеми іменних словосполучень сучасної української мови.

Загальноприйнятою є думка, що в побудові словосполучень, в утворенні різних їх моделей провідну роль відіграє належність стрижневого слова до тієї чи іншої частини мови, тобто до того чи іншого лексико-граматичного розряду слів. З граматичним (категоріальним) значенням певної частини мови нерозривно пов'язується характер відношень та зв'язків слів у словосполученнях. Категоріальним значенням стрижневого слова словосполучення обумовлюється і широта цих зв'язків, їх передбачуваність / непередбачуваність, обов'язковість / необов'язковість тощо. Так, М.М. Прокопович акцентує увагу на тому, що дієслово, особливо багате на конструктивні можливості, майже без обмежень сполучаються із залежними від нього прислівниками

всіх розрядів, які в різних аспектах характеризують дію або процес, виражений стрижневим дієсловом. У прикметників же мають місце певні обмеження щодо зв'язків з прислівниками, а ось іменник дуже обмежений у сполученні з прислівниками; проте іменник активно сполучається з прикметниками, дієприкметниками, а також іменниками у відмінкових формах з прийменниками та без них [Прокопович 1966: 143]. Отже, прийоми сполучуваності слів, які історично склалися в українській мові, є типовими тільки для певної частини мови і обумовлені її категорійними ознаками.

Для опису структури словосполучень найчастіше використовується метод моделювання, який передбачає абстрагування від семантики складових частин синтаксичних сполук та зосередження уваги на різноманітних способах їх формального вираження.

У загальнотеоретичному аспекті модель – це „така мисленнєво репрезентована або матеріально реалізована система, яка, відображаючи або відтворюючи об'єкт дослідження, спроможна заміщати його так, що її вивчення дає нам нову інформацію про цей об'єкт” [Меньшиков 1979: 6]. У лінгвістиці поняття моделі використовується у двох значеннях: 1) модель як аналог об'єкта (аналог його структури або функціонування); 2) модель як методологічне поняття, що передбачає не моделювання досліджуваного об'єкта (тобто створення його аналога), а моделювання самого процесу наукового опису методом моделей [Меньшиков 1979; Молошная 1975; Мороховская 1975; Пазухин 1975; Ревзин 1967, Sgall 1984 та ін.].

Для опису структури словосполучень багатьма дослідниками застосовуються моделі-аналоги об'єкта. Моделі цього типу становлять „абстрактні системи конструктив” [Мороховская 1975: 21], що створюються для вивчення властивостей та закономірностей, які є недосяжними для безпосереднього спостереження. Якщо розглядати відношення моделі-аналога до модельованого об'єкта, то можна стверджувати, що її головна функція – заміщувальна (модель-аналог об'єкта уподібнюється оригіналу); серед інших функцій моделі-аналога виокремлюються відтворювальна, евристична, планувальна, організувальна та деякі інші функції. Крім цього, при моделюванні синтаксичних одиниць виділяються їх якісні та кількісні характеристики. Деякими лінгвістами (пор. роботи І.С. Жаркіх, А.Ф. Єфремова, Л.П. Столярової та ін.) називаються й інші фактори, що зумовлюють структурні особливості словосполучень: порядок слів, асоціативне приєднання як явище мовленнєвого синтаксису, економія мовних засобів, стилістична та жанрова приналежність тексту тощо. Проте вказані фактори, на думку Л.П. Столярової, не „зорієнтують на опис власне структурних особливостей цих конструкцій, хоча й не суперечать мовній дійсності, адже будь-яке висловлення, а отже, і частина його зумовлені логічно, психологічно та лінгвістично” [Столярова 1979: 47].

На нашу думку, структуру словосполучень найдоцільніше описувати, спираючись на поняття структурної схеми. Варто зауважити, що терміни „структурна схема словосполучення” і „модель словосполучення” іноді вживаються лінгвістами як синоніми (пор., наприклад, роботи О.С. Скоблікової). Видається необхідним розмежувати ці поняття та зазначити, що перше з них („структурна схема словосполучення”) є більш ємним, порівняно з поняттям моделі, оскільки включає більшу кількість характеристик, релевантних ознак складових компонентів словосполучень, важливих для їх побудови.

Структурна схема словосполучення – це абстрактний зразок побудови словосполучень мінімальної конструкції, за яким будуються численні словосполучення з різним лексичним наповненням головного та залежного компонентів [Белошапкова 1977: 69]. Кількість можливих реалізацій тієї чи іншої структурної схеми, як наголошують дослідники, є різним для різних структурних схем, оскільки серед схем словосполучень є такі, що допускають широке варіювання лексичного наповнення головного та залежного компонентів, і такі, що допускають дуже незначне варіювання стрижневого та залежного елементів. Структурна схема словосполучення, як зазначають лінгвісти, – це поняття синтаксису простих словосполучень (мінімальної конструкції). У складних словосполученнях представлені такі самі структурні схеми, але в тих чи інших комбінаціях.

Структурна схема словосполучення включає:

- 1) вид синтаксичного зв'язку, на основі якого утворюється словосполучення, та його засоби;
- 2) характеристики компонентів словосполучення, релевантні для утворення конструкцій на основі цього виду зв'язку;
- 3) порядок слів, який супроводжує синтаксичний зв'язок.

Коротко охарактеризуємо ці компоненти структурної схеми словосполучення.

Щодо синтаксичного зв'язку, то словосполучення будується на основі підрядного прислівного зв'язку, зокрема одного з його видів (узгодження, керування чи прилягання).

Традиційно узгодження визначається як відтворення формами залежного слова категорій роду, числа та відмінка (або деяких з цих категорій) стрижневого слова: *велика кімната, цікавий твір, належного виховання, переможні ідеї* тощо [Вихованець 1993; Загітко 2001; Молошная 1975; Прокопович 1966; Удовиченко 1968 та ін.]. Тут має місце відтворення не форм головного слова, а притаманних йому граматичних і лексико-граматичних категорій. Це пояснюється тим, що, по-перше, рід у іменника не є формотворчою категорією, а по-друге, рід, число та відмінок стрижневого слова можуть бути формально не виражені (наприклад, у невідмінюваних іменників: *маленький кенгуру, велике депо* і под.). У зв'язку з цим Т.Н. Молошная акцентує

увагу на таких видах узгодження, як смислове, умовне та неповне („аппозиція”) узгодження [Молошная 1975: 8-9].

Смислове узгодження – це такий вид зв'язку, коли форми роду, числа та відмінка залежного слова встановлюються, виходячи зі статі та одиничності або множинності предметів, позначених стрижневим словом, пор.: *талановита Віардо, наша лікар, нещасна я* і под.

Умовне узгодження – це такий вид зв'язку, при якому стрижневим виступає слово, що не має категорій роду й числа та належить до іменників-неістот, пор.: *гучне „ура”*. У таких випадках частіше за все залежне слово вживається у формі однини середнього роду.

Крім охарактеризованих видів словосполучень зі зв'язком узгодження, можна ще назвати конструкції типу *імператор Наполеон, заводи-гіганти* і под. Це, як зазначає Т.Н. Молошная, неповне узгодження (без уподібнення роду). Цей вид узгодження звичайно називають „аппозицією”.

Синтаксичному зв'язку керування присвячено дуже багато праць (пор. роботи Ю.Д. Апресяна, В.А. Белошапкової, Н.С. Валгіної, В.В. Виноградова, А.П. Загнітка, І.С. Ільїнської, Є.В. Кротевича, Т.М. Молошної, О.М. Пешковського, О.О. Потебні, М.Я. Плющ, М.М. Прокоповича, В.В. Сидоренко, О.С. Скоблікової, В.П. Сухотіна, Т.О. Туліної, Г.М. Удовиченка, О.Б. Шапіро, Н.Ю. Шведової та ін.). Керуванням називають такий вид підрядного прислівного зв'язку, при якому граматичні та лексико-граматичні властивості стрижневого слова вимагають наявності при ньому залежного компонента у формі непрямого відмінка. Деякі вчені (наприклад, О.Б. Шапіро) вважають, що непрямий відмінок залежного компонента зумовлюється виключно граматичною формою головного слова. Проте більшість дослідників (Н.С. Валгіна, А.П. Загнітка, І.С. Ільїнська, Т.М. Молошная та ін.) указують на зв'язок керування з семантикою стрижневого компонента. Пор., наприклад, думку Н.С. Валгіної, яка визначає керування, як „вид синтаксичного зв'язку, при якому підпорядковане слово набуває форми того чи іншого відмінка залежно від граматичних можливостей стрижневого слова та значення, яке воно виражає” [Валгіна 1991: 55], або погляд А.П. Загнітка, згідно з яким „керування реалізується через смислову незавершеність” опорного слова, що визначає сильний, напівслабкий і слабкий характер зв'язку між компонентами словосполучення [Загнітка 1996: 13].

Керування може бути:

– прийменниковим (опосередкованим) / безприйменниковим (безпосереднім): *вірити в перемогу, купити для матері, зважати на обставини; довіряти друзі, купити книгу, писати пером;*

– сильним / напівслабким / слабким: *відчиняти двері, не гніватись на сина; купити подарунок матері; малювати пензлем;*

– варіативним / неваріативним: *писати лист – писати листа, пасу коней – пасу коні; розуміти образ, відчувати біль, забивати молотком;*

– одиничним / подвійним: *подала руку, дає дорогу; подала мені руку, дати лад обличчю.*

Окремий різновид становлять словосполучення, утворені на основі прилягання, специфіка якого полягає у зовнішньому взаєморозташуванні елементів: *ити повільно, говорити пошепки, темрява лісу, шафа для книжок* тощо.

В.А. Белошапкова, вводячи поняття структурної схеми словосполучення, наголошує, що на основі певного зв'язку можуть бути поєднані в словосполучення далеко не будь-які компоненти. Для того, щоб зв'язок реалізувався і виникло правильне словосполучення, необхідні певні умови, що стосуються поєднуваних компонентів. Обмеження можуть бути спрямовані: а) на граматичні та словотвірні властивості поєднуваних компонентів, б) на семантичні властивості поєднуваних компонентів (або на те й інше одночасно). Так, словосполучення типу *малювати берези* виникає тоді, коли в його складі поєднуються дієслова (саме дієслова, а не просто слова зі значенням дії, зокрема не імена, пор., *малювання беріз*) і при цьому дієслова прямо-перехідні зі знахідним відмінком іменника, що має синтаксичне значення найближчого об'єкта. Поєднання з іншим можливим при цьому дієслові відмінком, наприклад, з орудним інструментальним (*малювати тушшю*) або із знахідним відмінком, проте не у власне синтаксичному значенні, а в семантико-синтаксичному, зокрема темпоральному значенні (*малювати тиждень*), дає інше словосполучення з тим самим дієсловом, але побудоване за іншим зразком, при цьому висувуються інші вимоги до компонентів словосполучення [Белошапкова 1977: 70].

При побудові структурних схем словосполучень важливим є також врахування порядку слів, який супроводжує синтаксичний зв'язок. Вивчення порядку слів тісно пов'язано з теорією актуального членування речення, висунутою чеськими лінгвістами. Т.Н. Молошная зазначає, що всі дослідження, присвячені цій темі, можна поділити на дві групи. В одних (пор. роботи П. Адамця, В.Г. Адмоні, Ф. Данеша, І.І. Ковтунової, Є. Кржижкової, І.П. Распопова та ін.) стверджується, що головна роль порядку слів у слов'янських мовах полягає у вираженні актуального членування, а граматична (синтаксична) роль є другорядною. В іншій групі робіт (пор. праці І.А. Мельчука, Т.Н. Молошної, О.Б. Сиротіної та ін.) доводиться, що порядок слів у слов'янських мовах виконує, по-перше, граматичну, по-друге – комунікативну (актуальне членування) і по-третє – стилістичну функції [Молошная 1975: 17].

Учені (В.А. Белошапкова, І.А. Мельчук, Т.Н. Молошная та ін.) наголошують, що порядок слів є одним з найважливіших засобів організації словосполучення. Кожне словосполучення характеризується певним

порядком компонентів. Наприклад, відмінкова форма іменника з синтаксичним значенням у дієслівному словосполученні розміщується після дієслова (*малювати берези, читати книгу, будувати завод; потребувати відпочинку, наполягати на своїх правах, допомагати друзям*), прикметник передує стрижневу іменнику (*зелена трава, білий папір, гарна справа*), якісний або кількісний прикметник передує дієслову (*весело сміятися, дуже втомитися*), присубстантивний відмінок іменника слідує за стрижневим іменником (*будинок бабусі, букет квітів, ліки від кашлю*) [Белашапкина 1977: 71]. Цей порядок слів не є обов'язковим, проте є звичним, найбільш частотним. Зміна звичайного порядку слів у словосполученні може бути зумовлена актуальним членуванням речення (належністю одного з компонентів словосполучення до теми, а іншого – до реми), стилістично спеціалізованим мовленням (наприклад, назви лікарських рослин, назви сортів товарів в офіційній термінології тощо), емоційно-експресивним забарвленням словосполучення в художньому мовленні і под.

Отже, як видно з викладеного вище, словосполучення характеризується певним видом синтаксичного зв'язку між компонентами і порядком компонентів. Відповідно до цих характеристик і варто описувати структурні схеми словосполучень української мови.

Склад компонентів словосполучення вказується в термінах лексико-граматичних класів слів. Наприклад, стрижневий компонент – іменник, залежний – прикметник. При цьому традиційні класи слів у ряді випадків варто дрібнити (в середині класів виділяються підкласи). Наприклад, як окремі класи слів розглядається інфінітив дієслова або компаратив (*бажання працювати, прагнення вступити, хитріші люди*). Вид синтаксичного зв'язку між компонентами словосполучення обумовлює морфологічну форму залежного слова. У структурні схеми включаються відповідні вказівки щодо морфологічних форм залежних компонентів і наявності прийменників, оскільки це є їх релевантними граматичними характеристиками. Наприклад: Іменник + іменник₂, де 2 – родовий відмінок (*промінь сонця, крапля води*); Іменник + з + іменник₅ (*людина з бородою*). Граматична форма стрижневого компонента може бути будь-якою, тому в структурній схемі, як правило, не міститься вказівок щодо його роду, відмінка, числа тощо.

У структурній схемі словосполучення також міститься вказівка на порядок розміщення компонентів. Стрижневий компонент завжди записується першим, залежний – другим. Якщо це відповідає реальному порядку в конкретних словосполученнях, то інших вказівок щодо цього не робиться. Якщо ж у конкретних словосполученнях нормою є препозиція залежного слова щодо головного, то в структурній схемі робиться відповідна позначка. Наприклад: Іменник + прикметник, узгоджений в роді, числі та відмінку (препозиція).

Отже, структурна схема словосполучення містить інформацію про те, а) яким класом слів або лексичним розрядом класу або лексемою, яка належить до певного класу, виражаються стрижневий та залежний компоненти; б) чи входить до складу залежного компонента прийменник; в) у якій морфологічній формі виступають компоненти; г) який порядок їх розташування.

Грунтуючись на цій граматичній інформації, словосполучення можна розкласифікувати, виділяючи їх структурні типи. Відповідно до цієї класифікації, в основу якої покладено принцип належності стрижневого компонента до того чи іншого класу слів, виділяються іменні, дієслівні та прислівникові типи словосполучень.

Розглянемо декілька структурних схем іменних словосполучень.

Іменник + прикметник, узгоджений в роді, числі та відмінку (препозиція). Вид синтаксичного зв'язку – узгодження. Структурна схема виражає атрибутивні семантико-синтаксичні відношення. Наприклад: *зелена трава, абсолютна величина, кисло-солодкий компот, суверенна держава, мамина спідниця, зимове пальто, талановита Віардо, гучне „ура“, черствий хліб* і под.

Іменник + займенник, узгоджений в роді, числі та відмінку (препозиція). Вид синтаксичного зв'язку – узгодження. Структурна схема виражає атрибутивні семантико-синтаксичні відношення. Наприклад: *наш друг, їхня машина, будь-яке запитання, нічий будинок, той провулок, ваша рука, котрийсь учень* і под.

Іменник + порядковий числівник, узгоджений в роді, числі та відмінку (препозиція). Вид синтаксичного зв'язку – узгодження. Структурна схема виражає кількісно-атрибутивні семантико-синтаксичні відношення. Наприклад: *перший день, десята сторінка, сто двадцять восьмий параграф, третя година, одна тисяча дев'ятсот дев'яносто дев'ятий рік* і под.

Іменник + дієприкметник, узгоджений в роді, числі та відмінку (препозиція). Вид синтаксичного зв'язку – узгодження. Структурна схема виражає атрибутивні семантико-синтаксичні відношення. Наприклад: *виконана робота, пожовкле листя, згаяний час, обслуговуючий персонал, роздрукований документ, скопана ділянка* і под.

Нормальний порядок слів у словосполученнях розглянутих структурних схем – препозиція залежного компонента щодо головного, пор.: *Кожна мить знов родить другу мить, і перша в другій спить, обі у третій, та, як вежа, час виростає й меж не має й нас німить* (Б.-І. Антонич); *Куди не глянь – скрізь розвернулося, рознустилося, зацвіло пишином цвітом* (Панас Мирний); *Прокляті вирці роздулися, а море з лиха аж реве* (І. Котляревський); *Українське поспільство, поборене у класовій боротьбі, з ярмом панцизньої неволі на шії, тягло свою долю з духим ремством* (М. Коцюбинський). Проте в ряді випадків може спостерігатися зворотній порядок слів, наприклад, у термінологічних словосполученнях, пор.: *алтея лікарська, артишок посівний, лимонник китайський, звіробій звичайний, родіола рожева, селера пахуча* і под. Інверсія компонентів таких

словосполучень може бути зумовлена також стилістичними вимогами та вимогами римування, пор.: *Еней був парубок моторний / І хлопець хоч куди козак, Удався на всеє зле проворний, Завзятіший од всіх бурлак* (І. Котляревський); *Тебе співець, піднісиш понад зорі, Таким безсмертним світлом оточив, Що досі ще крізь далечинь віків Пронизують нас промені прозорі* (Ю. Клен); *Ті пісні мене найперше вчили Поважати труд людський і піт, Шанувать Вітчизну мою милу, Бо вона одна на цілий світ* (В.Симоненко).

Отже, метод побудови структурних схем є, на нашу думку, оптимальним для опису структури словосполучень, адже структурна схема містить найбільш повну інформацію про формальний склад словосполучення, його семантику і порядок слів.

Література

- Белошапкова 1977: Белошапкова, В.А. Современный русский язык. Синтаксис [Текст] / В.А. Белошапкова. – М.: Высшая шк., 1977. – 248 с.
- Валгина 1991: Валгина, Н.С. Синтаксис современного русского языка : учебник для вузов по специальности „Журналистика” [Текст] / Н.С. Валгина. – М.: Высш. шк., 1991. – 432 с. – ISBN 5-06-002013-4.
- Вихованець 1993: Вихованець, І.Р. Граматика української мови. Синтаксис : підручник [Текст] / І.Р. Вихованець. – К.: Либідь, 1993. – 368 с. – ISBN 5-325-00174-4.
- Загнітко 2001: Загнітко, А.П. Теоретична граматики української мови: Синтаксис : монографія [Текст] / А.П. Загнітко. – Донецьк: ДонНУ, 2001. – 662 с. – ISBN 966-7277-90-9.
- Загнітко 1996: Загнітко, А.П. Український синтаксис (науково-теоретичний і навчально-практичний комплекс). У 2-х частинах: Ч. 1. [Текст] / А.П. Загнітко – К.: ІЗМН, 1996. – 202 с. – ISBN 5-7763-9335-3.
- Меньшиков 1979: Меньшиков, И.И. Модель предложения и его парадигма [Текст] / И.И. Меньшиков. – Днепропетровск: Днепропетровский гос. ун-т, 1979. – 80 с.
- Молошная 1975: Молошная, Т.Н. Субстантивные словосочетания в славянских языках [Текст] / Т.Н. Молошная. – М.: Наука, 1975. – 237 с.
- Мороховская 1975: Мороховская, Е.Я. Основные аспекты общей теории лингвистических моделей [Текст] / Е.Я. Мороховская. – К.: Вища шк., 1975. – 246 с.
- Пазухин 1975: Пазухин, Р.В. О моделях вообще и о моделях в лингвистике [Текст] / Р.В. Пазухин // Вестник Ленинградского университета. История. Язык. Литература. – 1975. – Вып.1. – № 2. – С. 104-113. – Библиогр.: с. 113.
- Ревзин 1967: Ревзин, И.И. Метод моделирования и типология славянских языков [Текст] / И.И. Ревзин. – М.: Наука, 1967. – 299 с.
- Прокопович 1966: Прокопович, Н.Н. Словосочетание в современном русском литературном языке [Текст] / Н.Н. Прокопович. – М.: Просвещение, 1966. – 399с. – Библиогр.: с. 392-399.
- Столярова 1979: Столярова, Л.П. Структура синтаксических конструкций в современном русском языке и её обусловленность функциональными и позиционными характеристиками стержневого слова [Текст] : дисс...канд. филол. наук : 10.02.01. / Днепропетровский государственный ун-т. – Днепропетровск, 1979. – 182с.
- Удовиченко 1968: Удовиченко, Г.М. Словосполучення в сучасній українській літературній мові [Текст] / Г.М. Удовиченко. – К.: Наук. думка, 1968. – 288 с.
- Sgall 1984: Sgall, P. Syntax, Meaning, and Reference [Text] / P. Sgall // Contributions to Syntax, Semantics, and Language Comprehension. – Praha: Academia, 1984. – P. 39-49.

В статье рассматриваются особенности построения структурных схем словосочетаний современного украинского языка. Автор обосновывает оптимальность метода построения структурных схем для описания структуры словосочетаний.

Ключевые слова: словосочетание, структурная схема словосочетания, синтаксическая связь, лексико-грамматический класс слов, порядок слов.

The features of construction of flow diagrams of word-combinations of modern Ukrainian language are considered in the article. An author grounds the optimality of method of construction of flow diagrams for description of structure of word-combinations.

Keywords: word-combination, flow diagram of word-combination, syntactic connection, lexical-grammatical class of words, order of words.

Надійшла до редакції 19 січня 2010 року.